

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 335 คน เขตตรวจราชการที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัว และคุณลักษณะวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 68 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .27-.79 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ .96 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน และได้รับแบบสอบถามครบ 335 ฉบับ จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตตรวจราชการที่ 3 โดยรวมและรายด้านในระดับมาก
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารชายและหญิง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการมอบหมายงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารน้อยกว่า 10 ปี กับประสบการณ์การบริหาร 10 ปีขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านมนุษยสัมพันธ์และระเบียบวินัย ด้านความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี และความสามารถในการบริหารงานทรัพยากรบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี กับวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยรวมไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระมหาไชยา หัตถประภอบ (2544, หน้า 71-72) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยตามทัศนะของผู้บริหารทั่วไป อาจารย์ และนักศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สรวุฒิ สิทธิราช (2544, หน้า 71) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนิคมน้ำอุ่น จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โปยมรัตน์ บุญเรืองศรี (2542, หน้า 70-71) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสายครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราณี บุษามสาย (2546, หน้า 93) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอในเขตการศึกษา 5 พบว่าผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอในเขตการศึกษา 5 มีคุณลักษณะส่วนตัวอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิสุทธิ แก่งคำ (2541, หน้า 85-86) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารต่างมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ความสามารถในการตัดสินใจ มีมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรม และมีความสามารถในการบริหารงานงบประมาณ เพราะการบริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นผู้บริหารจะต้องเฝ้าพร้อมด้วยคุณลักษณะในหลาย ๆ ด้าน เพราะตำแหน่งผู้บริหารเป็นตำแหน่งที่มีบทบาทในฐานะตัวแทนหรือผู้นำของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่ง

สอดคล้องกับแนวคิดของ คุณวุฒิ คนฉลาด (2540, หน้า 17-18) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อิทธิพล ซึ่งเป็นอำนาจภายในตัวของผู้นำ เช่น ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ คุณธรรม ซึ่งเป็นอำนาจจริง ๆ ที่เขามีอยู่และอำนาจที่บุคคลนั้นได้รับจากการที่ดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นอำนาจการยอมรับจากกลุ่ม แสดงพฤติกรรมให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน เกิดแรงกระตุ้นภายในกลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์และนำไปสู่เป้าหมายขององค์การ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารชายและหญิง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารหญิงและชายต่างมีความต้องการที่จะให้ผู้บริหารสถานศึกษา เขตราชการที่ 3 เป็นผู้ที่มีความสามารถในการตัดสินใจต่างมีความเชื่อมั่นในกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารว่าจะต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้งด้านข่าวสาร ข้อมูล (Information) ความเกี่ยวข้อง (Relevance) ความเชี่ยวชาญและรอบรู้ (Expertise) พันธสัญญา (Commitment) การมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ของผู้ที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะต้องตัดสินใจ รวมทั้งการบรรลุเป้าหมาย (Goal) ที่จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จ รวมทั้งหวังที่จะเห็นผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์เช่นเดียวกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิสุทธิ แก้งคำ (2541, หน้า 85-86) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูอาจารย์ชายและหญิง โดยรวมไม่แตกต่าง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริพร จักรกริชรัตน์ (2541) ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนในจังหวัดสระแก้ว โดยรวมปัจจัยด้านความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือในผลงาน ความก้าวหน้า นโยบายและการบริหาร เงินเดือนและผลประโยชน์เกี่ยวกับ กิจปัจจัยด้านความรับผิดชอบ การปกครองบังคับบัญชา สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติจำแนกตามเพศ ครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมาน มิ่งวิมาร (2549) ที่พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล มีชัย (2535) ที่พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชาย และเพศหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อโนทัย พิมพ์สกุล (2546) ที่พบว่าพนักงานครูชายกับพนักงานครูหญิงมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้อง

กับผลงานวิจัยของ รัชฎาพร สายสนิท (2538) ที่พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ นักวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ที่ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไปพิจารณาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้บริหารถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน แต่ก็มีแนวคิดและ ความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันที่ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ตัดสินใจในปัญหาระดับสูงของ สถานศึกษา การตัดสินใจเป็นภารกิจและความรับผิดชอบอันสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องกระทำอยู่ ตลอดเวลาทั้งนี้เพราะก่อนที่ดำเนินการใด ๆ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่สุด ภายใต้สภาวะการณ์เท่าที่ผู้บริหารจะมีทัศนะมองเห็นปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งขีดจำกัดต่าง ๆ ที่จะส่งผล ต่อการปฏิบัติตามการตัดสินใจนั้น ซึ่งอาจจะเป็นทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะใช้ในการบริหาร และ ความสามารถเข้าใจความเป็นจริงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ สิ่งการใด ๆ ลงไปสอดคล้องกับแนวคิดของ เนเชวิช (Knezevich, 1984, pp. 16-18) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารทางการศึกษามีบทบาทที่จะบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลต้องรอบรู้วิธีและเทคนิค การตัดสินใจ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริพร จักรกริชรัตน์ (2541) ที่พบว่า ความพึงพอใจใน การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสระแก้ว ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิสุทธิ แก้วคำ (2541, หน้า 85-86) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของ ครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ที่มีประสบการณ์ต่างกันไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญมา รอดประเสริฐ (2544) ที่พบว่าการปฏิบัติหน้าทำงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะของครูวิชาการ สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระแก้วที่มีประสบการณ์ต่างกันไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของเสกสรร สุวิชากร (2544) ที่พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล จันทบุรี ของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน เห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี มีพฤติกรรมผู้นำไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยอด เสนารักษ์ (2546) ที่พบว่า ทัศนะคติของครู โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ที่มีต่อภาวะผู้นำของบาทหลวง ในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันไม่แตกต่างกัน

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี กับวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสกสรร สุวีชาการ (2544) ที่พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี มีพฤติกรรมผู้นำไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยอด เสนารักษ์ (2546) ที่พบว่าทัศนคติของครู โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ที่มีต่อภาวะผู้นำของบาทหลวงในสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาต่างกันไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลศร เรืองศรี (2547) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนกีฬา สังกัดสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี กับผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีความต้องการผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณลักษณะด้านความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรมเหมือน ๆ กัน เพราะคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนที่พึงประสงค์จะส่งผลถึงคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ นั้นผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โปยมรัตน์ บุญเรืองศรี (2542, หน้า 70-71) ที่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสายครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานีที่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่แตกต่างกัน

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ภาครัฐบาล และภาคเอกชน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชนหรือรัฐก็มีความต้องการที่จะมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการตัดสินใจ โดยเฉพาะความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ภายใต้การมีความยุติธรรม ดังที่ เทียน ทองแก้ว และเฉลา ประเสริฐสังข์ (2542, หน้า 4) ได้กล่าวไว้ว่าสรุปลักษณะเด่นของผู้นำไว้ว่าประกอบด้วยมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ มีความสามารถในการตัดสินใจ และสามารถตัดสินใจได้รวดเร็วถูกต้องมีเหตุผลมั่นใจในตนเอง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิระ ตันตระกูล (2546) ที่พบว่าพนักงานการไฟฟ้าที่มีสังกัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม การเป็นผู้นำ ความรู้ความสามารถทางการบริหาร ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุดสวาท จันโทวงษ์ (2546) ที่พบว่า ผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีที่มี

สถานประกอบการแตกต่างกันมีความต้องการแรงงานที่มีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงาน ด้านคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ด้านความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านมีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการดำเนินการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ ดังนั้นผู้บริหารทุกคนจะต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ในส่วนผู้บริหารระดับสูงจะต้องพัฒนาความรู้ด้านการประเมินผล มีกระบวนการติดตาม กำกับดูแลให้ความช่วยเหลือชี้แนะแนว ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ผู้บริหารทุกคนมีคุณธรรมและความโปร่งใสในการประเมินผลการปฏิบัติมีความยุติธรรมให้กับทุก ๆ คนภายใต้ความถูกต้อง
2. ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ในการตัดสินใจในการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารทุกคนจะต้องนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ในการตัดสินใจในการทำงาน ส่วนผู้บริหารระดับสูง ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องกระตุ้น และสร้างจิตสำนึกให้ผู้บริหารทุกคนนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ในการตัดสินใจในการทำงาน
3. ด้านมีมนุษยสัมพันธ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความเป็นกันเองกับทุกคนและเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี ผู้บริหารควรมีการลดความเครียดในการปฏิบัติงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพิ่มขึ้น และลดพิธีการในการพบปะและให้ความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาตามโอกาสที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3 ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาของผู้บริหาร โรงเรียน กรรมการโรงเรียน ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น
2. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และความเป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 3